

VEILEDER TIL DAGENS HUNDELOV

Hundeloven – NKK mener

I hundelovens innledning står det at *«Det sivile samfunn ... har ansvaret for innenfor lovgivningens ramme å utøve og legge til rette for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold, til glede for den enkelte hundeholder».*

Generelt mener NKK at lovens formål ikke gjenspeiles i lovteksten, da denne i hovedsak består av påbud og forbud.

NKK ser med bekymring på hvordan loven fungerer på enkelte områder. Det ser ut til at loven i meget begrenset omfang har den ovennevnte virkning *«til glede for den enkelte hundeholder»*, mens den legger opp til mange plikter og forbud for hundeeiere. I tillegg legger loven opp til en umulig situasjon for eiere av blandingshunder.

Når det gjelder raseforbud mener NKK dette er unødvendig – loven gir allerede anledning til å håndtere hunder som opptrer farlig; dette har også politi og rettsvesen ved en rekke anledninger de siste årene vist at de er villige til.

Rammer vilkårlig

Dessverre ser vi at loven rammer vilkårlig, noe som er NKKs største ankepunkt slik loven fremstår i dag. De siste årene har vi sett flere tilfeller hvor hunder som aldri har vært i konflikter, eller uheldige situasjoner med andre hunder eller mennesker blir hentet av politiet i eget hjem, utelukkende fordi noen mener den ligner en hund av forbudt rase. NKK anser dette som sløsing med ressurser, som attpåtil påfører hundeeieren en stor økonomisk belastning da han/hun må dekke alle kostnader forbundet med hundens opphold i «kennelvaretekt» mens saken pågår. Politi og rettsvesen har i flere tilfeller heller ikke lagt nok vekt på å innhente, eller ta til etterretning, vurderinger fra sakkyndige, noe vi mener er et minimum for å sikre rettferdig behandling av hunder i rettssystemet. Politiet har ingen spesiell kompetanse på hundeatferd og vurdering av hvorvidt en hund er farlig. Denne kompetansen finnes hos atferdsterapeuter, og det er disse som må brukes som sakkyndige for å sikre rettferdig rettergang i saker hvor en hund anklages for å være farlig på grunn av sin atferd.

Når det gjelder utseende og hvorvidt en hund likner på en rase på forbudslista, har NKK ved flere anledninger stilt kompetansen til utdannede eksteriørdommere til disposisjon, med godt resultat. Dette sikrer en bedre bedømmelse av hundens opphav enn ved bruk av legfolk. NKK ønsker derfor at en slik framgangsmåte benyttes i saker hvor utseende er den eneste årsaken til «pågrepelsen».

Hundeloven strider dessuten mot sedvanen om at det er politiet/myndighetene som må bevise skyld, her er det hundeeieren som må bevise sin hunds «uskyld», med andre ord

legger loven opp til omvendt bevisbyrde. Det er svært uheldig for rettsikkerheten, da det ofte vil være svært ressurskrevende å bevise sin «uskyld».

Uheldig utvikling

NKK registrerer med bekymring en økende tendens til å regulere/forby det som kan oppleves som ubehagelig og skremmende for enkelte, uten å veie dette opp mot den gleden hunder gir sine eiere og den samfunnsgevinsten som følger med hundeholdet. Hunder lærer barn empati, hundehold i barneårene forebygger allergier, hundeeiere har bedre helse generelt, lider mindre av ensomhet og skaper mange arbeidsplasser i samfunnet, for å nevne noen viktige fordeler. Denne siden av hundeholdet tillegges svært liten vekt i dag. NKK ser blant annet at det oftere fremmes forslag om utvidet båndtvang i enkelte kommuner med den uttalte hensikten å forhindre at barn blir skremt. Dette er en utvikling vi anser som svært uheldig.

Hundens samfunnsverdi kan ikke understrekes nok. I dag utgjør hunder en uvurderlig forskjell for tjenestemenn og sivile på svært mange områder. Av disse kan nevnes: Lavinehunder, ettersøkshund, servicehunder, blindehunder, krefthunder, bombehunder, politihunder. Hunden er dermed en livsviktig samfunnsressurs, og alt fra syke barn til nasjonal sikkerhet tjener på at hunden har en naturlig plass i vårt samfunn.

NKKs Erfaringsrapport vedrørende Hundeloven finner du her:

http://web2.nkk.no/filestore/Klubbtjenester/NKK_mener/Hundeloven-Erfaringsrapport-fra-Norsk-Kennel-Klub.pdf

NKK vektlegger kompetanseheving og kunnskap. Vi setter sterkt fokus på bevisstgjøring og kunnskap, da forebygging alltid er mye enklere, billigere og mer behagelig enn å reparere i etterkant. Vi har et bredt tilbud av informasjonsmateriell, som spill, hefter og brosjyrer, som alle er utarbeidet for å øke folks bevissthet og kunnskap rundt hunders atferd. Vi oppfordrer alle hundeeiere til å reflektere over eget hundehold, og til å tenke over hvilke situasjoner som kan oppstå ved eierskap og håndtering av egen hund.

NKK anbefaler alle hundeeiere å gå kurs, for å bedre lære sin hund å kjenne. NKKs mer enn 200 medlemsklubber tilbyr et bredt spekter av kurs og opplæring. At en hund f.eks biter er ikke et raseproblem, men et hundeeierproblem.

Jobber med bevisstgjøring

NKK jobber særskilt for at norske hundeeiere skal være sitt ansvar bevisst når det gjelder hunders omgang med barn. Rådet er å ikke la hunden være alene med mindreårige barn. Årsaken til vårt fokus på dette er at Hundeloven bestemmer at en hund som har påført barn “vesentlig skade”, normalt bør avlives. Diskusjonen om hva som er “vesentlig skade” er ikke nødvendigvis enkel, men garantert kostbar, krevende og med et usikkert utfall hvis det kreves avliving. Etter Hundeloven er barn alle under 12 år.

Ved siden av arbeidet med forebygging og ansvarliggjøring av hundeeiere er det også viktig å stille krav til samfunnet når det gjelder behandling og vurdering av hunder. Det stilles stadig større krav til hvordan hunder skal oppføre seg i offentlige rom, men er mangel på vilje til å bruke offentlige ressurser på å gi hunder fysiske områder å utfolde seg på eller sørge for at de får en verdig og rettferdig behandling i rettsvesenet. Samtidig er kravene til velferd høyere enn noensinne, og hundeeiere settes i en vanskelig – noen ganger nærmest umulig – situasjon, da de skal ivareta god hundevelferd uten å ha mulighet til å slippe hunden løs. Å kunne bevege seg fritt er en viktig forutsetning for nettopp hundens velferd, jf. forarbeidene til dagens dyrevelferdslov.

Dette er svært bekymringsverdige, og et område NKK kommer til å prioritere høyt i årene som kommer. NKK er skuffet over at de politiske partiene ikke har tatt våre erfaringer vedrørende Hundeloven, som vi fremmet for dem i en erfaringsrapport helt tilbake i 2013, på alvor, og vi fortsetter å jobbe målrettet for å få endret loven. NKK oppfordrer alle hundeeiere til å ta hensyn til at ikke alle liker eller er komfortable med hunder. Vi vil utdanne de som ikke har hund, for å øke kunnskapsnivået og legge til rette for at alle skal kunne omgås hunder på en naturlig måte. Dette er en viktig forutsetning for at samfunnet også skal ta hensyn til oss hundeeiere.

Videre tekst er utarbeidet av NKKs advokat og er dermed juridisk sikret.

Råd fra NKK til hundeeiere i kontakt med politiet og råd for å forebygge slik kontakt

Hundeeiere som med sin hund kommer opp i situasjoner som involverer politiet i Norge, erfarer ofte at rettssikkerheten oppleves svak. Dette fordi norsk lov på den ene side i utgangspunktet tillater hundehold for alle uten tillatelse eller offentlig godkjenning, men på den annen side stiller meget høye, og noen ganger rigide og strenge krav til hundeeiere og deres hunder.

Når noe skjer og politiet kommer inn i en sak, erfares ofte raske beslag av hunden med plassering i kennel på hundeeiers bekostning over lang tid. I verste fall fattes raske vedtak om begrensninger i hundeholdet, og også vedtak om avliving av hund. Dette krever ofte at hundeeier bringer saken inn i kostbar og langvarig rettsbehandling.

For hundeeieren er hunden oftest et meget kjært familiemedlem, for politiet og samfunnet for øvrig: "Bare en hund".

Disse nevnte interessemotsetninger kom tydelig til uttrykk ved vedtagelse av dagens Hundelov som trådte i kraft 1. januar 2004, og har ført til utrygghet og vanskeligheter for mange hundeeiere.

Hundelovens innledende paragrafer herunder § 1, § 3 og § 4 legger alt ansvaret på hundeeier i alle sammenhenger, og samfunnet har mange kraftige virkemidler mot

hundehold dersom det oppstår forhold som det offentlige og da særlig politiet mener er i strid med Hundeloven.

Det er ingen overdrivelse å si at hunders og deres eieres rettssikkerhet foreligger i liten grad, da ivaretagelse av rettssikkerhet for hundeeierne, f.eks. med godt begrunnede innsigelser mot politiets vedtak, som regel krever kostbar og tidkrevende juridisk bistand. Noen ganger pålegges hundeeier å plassere hunden ukesvis i kennelopphold som hundeeier må betale, dette uten å være sikret refusjon av kennelutgiftene dersom politiets vedtak er feil og blir opphevet av Politidirektoratet eller domstolene.

Vi har laget ni punktvisse juridiske og faktiske råd for hundeeiere for å motvirke tragiske og krevende situasjoner, og trygge rettssikkerheten når situasjoner oppstår.

1. Det første rådet er å laste ned Hundeloven fra Lovdata og studere denne nøye. Loven finner du her: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-74?q=hundeloven>
2. Det andre rådet er ikke å gå fra hunden slik at den blir alene på offentlig sted. Hundeloven § 5 forbyr bl.a. å gå fra bundet hund utenfor butikker, likevel ser vi at dette forekommer.
3. Det tredje rådet er alltid å holde kontroll på hunden ved å ha den i bånd når du treffer andre mennesker og/eller det er vilt eller tamdyr i nærheten som hunden kan finne på å jage eller konfrontere. Oppstår det episoder med kontakt mellom din hund og person/vilt eller annen hund, bør du om mulig filme/ta bilder av situasjonen og eventuelle skader. Se etter vitner og noter navn og adresse på disse.
4. Råd fire er at du straks lager et notat på pc/smarttelefon om hendelsesforløpet, enten på stedet, eller når du kommer hjem, slik at du får skrevet ned faktum før dette blir bearbejdet av motpart eller andre som trekkes inn. Du bør ikke erkjenne erstatningsansvar eller straffeansvar uten at du har fått noen dagers betenkningstid. Her gjelder samme regler som ved trafikkuhell, hvor du skal overlate til ditt forsikringselskap å håndtere ev. erstatningskrav.
5. Det femte rådet er alltid å overholde generelle og lokale regler om båndtvang.
6. Det sjette rådet er å forholde deg rolig og profesjonelt dersom politiet kontakter deg angående din hund. Politiet har stor myndighet etter Hundeloven og kan gi deg pålegg om båndtvang eller tidsbegrenset bruk av munnkurv, gi detaljerte pålegg om inngjerding av eiendom der hund oppholder seg, pålegge å redusere antall hunder, forby hunders tilstedeværelse i bestemte områder, gi andre pålegg eller forbud som gjelder hundeholdet eller sikring av hunder, ta seg inn på privat eiendom eller område, og om nødvendig ta hånd om hunder. Politiets vedtak har virkning straks, om ikke annet blir fastsatt.

Unnlater hundeholderen å etterkomme pålegg eller forbud, kan politiet for hundeholderens regning sørge for at det nødvendige blir gjort for å vareta de hensyn som politiet mener er

nødvendig. Sørg for å være to i møtet med politiet, og ta gjerne med en advokat som du kan samrå deg med. Du har alltid rett til å la deg bistå av advokat i møte med politiet.

Får du pålegg fra politiet, skal disse være forholdsmessige etter den sak som begrunner politiets inngripen, og tiltaket skal ikke gå lenger enn nødvendig for å motvirke den uønskede adferd fra hunden som har ført til at politiet tok kontakt med deg.

“Forholdsmessighet” er en juridisk standard som fordrer et juridisk skjønn som ikke er overlatt alene til politiet. Domstolene står her over politiet og kan prøve politiets skjønn fullt ut.

7. Råd syv er at du straks forteller politiet at du påklager vedtaket, og be om at din klage gis oppsettende virkning (klagen stopper da og suspenderer midlertidig politiets planer om å gjennomføre inngrep mot hunden til klagen er behandlet) slik at i hvert fall alvorlige vedtak som avlivning ikke iverksettes før din klage er behandlet. Noen ganger kan saken være såvidt alvorlig at eier samtykker til avliving, f.eks. fordi hunden fremstår svært uhåndterlig. Hvis hundeeier ikke ønsker at hunden skal avlives har man 14 dagers frist på å levere en formell innsigelse, men lever formell innsigelse så raskt som mulig for å få fortløp på saken. Når politiets vedtak foreligger, kan hundeeier innen tre uker påklage politiets vedtak til Politidirektoratet.

Ikke nøl med å kontakte advokat hvis du ikke er enig i politiets handlemåte, slik at advokaten kan få påklaget politiets vedtak. Dette kan føre til at Politiet tar klagen til følge, eller sender klagesaken til Politidirektoratet. Politidirektoratets vedtak i klagesak kan bringes inn for lokal tingrett til overprøving, og tingretten kan prøve alle sider ved vedtaket, også politiets skjønn. Du har normalt en innboforsikring eller villaforsikring som kan gir deg delvis fri rettshjelp til å bringe tvisten inn for rettsapparatet, i hvert fall den del av saken som ikke gjelder påstand om straff. Advokaten vil søke om rettshjelpdekning for deg straks oppdraget blir gitt, slik at man tidligst mulig får bekreftelse fra forsikringsselskapet på at forsikringen dekker advokatbistanden ut over en egenandel. Straffebestemmelsen som kan anvendes overfor eieren i Hundeloven åpner også for at politiet kan ilegge store bøter. I tillegg kan den som angripes og skades kreve skadeserstatning og menerstatning, og da trenger du i hvert fall advokatbistand.

8. Det åttende rådet er å søke hundefaglig bistand om politiet varsler tiltak mot din hund. Politiet (ut over kanskje noen tjenestemenn i hundepatruljene) har ingen spesialkompetanse på hund, og du bør derfor spandere innhenting av én eller flere rapporter fra spesialister på hunder som kan lage fagkyndige rapporter relatert til akkurat din hunds helse og atferd, herunder foreta en farevurdering av hunden som kan fremlegges som bevis i retten.

9. Det niende rådet er relatert til Hundeloven § 19 jfr. Hundeforskriften 20.08.2004 § 1, som generelt forbyr hundehold av “farlige hunder”. Mange kan oppleve diskusjoner med politiet om deres hund er av en rase som ikke er tillatt. Dette gjelder f.eks. ofte den lovlige,

populære og meget utbredte rasen staffordshire bull terrier. Politiet kan plassere hunden i kennel over lang tid mens de gransker om din hund er innenfor en forbudt rase.

Hvis du har en slik hund i faresonen for å bli forvekslet med ulovlige raser, må du tenke forebyggende og på forhånd ha lett tilgjengelig stamtavle og veterinær-dokumentasjon som dokumenterer hva slags hund du har, slik at du ikke risikerer politisak bare basert på hundens utseende/fremtoning. Som minstedokumentasjon etter at en hund er blitt fire måneder gammel, kreves at hunden er identitetsmerket med microchip og at dette identitetsmerket knytter hunden til et registreringsbevis påført DNA-koding med en tilknyttet stamtavle. Kontakt straks advokat om politiet vil beslaglegge din hund med påstand om at den er ulovlig.